

EU nieuwsbrief 2024–2025 | 1

De EU Nieuwsbrief van het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG) is bedoeld om leden, studenten en belangstellenden, te informeren over (actuariële) ontwikkelingen in Europa.

Belangstellenden kunnen zich richten tot het redactiesecretariaat (pascale.heese@actuarieelgenootschap.nl) voor het regulier ontvangen van deze Nieuwsbrief.

Copyright berust bij het AG. Het overnemen van passages in andere publicaties is toegestaan met bronvermelding.

- **Pensioenen | 2**
- **Kapitaalmarktenunie (KMU) | 6**
- **Solvency II | 8**

Pensioenen

Financiële dienstenbeleid nieuwe Europese Commissie (2024–2029)

Op 17 september 2024 maakte Ursula von der Leyen haar Europese Commissie-team voor de komende vijf jaar bekend. De Commissie bestaat uit 27 commissarissen, één per lidstaat. Von der Leyen heeft zes uitvoerende vicevoorzitters benoemd, waarvan vier vrouwen en twee mannen. Zij zullen toezicht houden op het werk van de overige 20 commissarissen.

Elke kandidaat heeft van de voorzitter [een mission letter](#) ontvangen, waarin de belangrijkste prioriteiten voor de agenda van de Europese Commissie van 2024 tot 2029 staan beschreven. Maria Luís Albuquerque, voormalig minister van Financiën van Portugal, krijgt de portefeuille voor Financiële Diensten en de Unie van Spaartegoeden en Investerings. Haar grootste uitdaging zal zijn om de overgang van 27 nationale financiële systemen naar één Europees systeem te bevorderen. Deze ambitie, die binnen de EU bekendstaat als de Spaar- en Investeringsunie, omvat zowel de voltooiing van de bankenunie als de oprichting van een kapitaalmarktenunie. Albuquerque zal zich inzetten om de enorme hoeveelheden private spaargelden vrij te maken en deze in te zetten voor bredere doelen zoals innovatie en economische groei. Daarnaast zal zij werken aan het benutten van het potentieel van private- en bedrijfspensioenen, om EU-burgers te helpen met hun pensioen en hun spaargeld terug in de economie te laten vloeien. Bovendien zal zij – naast vele andere prioriteiten – ervoor moeten zorgen dat de EU haar leidende positie op het gebied van duurzame financiering behoudt.

De volledige taakopsomming staat [in de mission letter](#) die zij in september van Von der Leyen ontving. Tijdens haar hoorzitting op 6 november 2024 presenteerde kandidaat-commissaris Albuquerque [haar visie en doelstellingen](#) aan het Europees Parlement als toekomstig commissaris voor Financiële Diensten en de Unie van Spaar- en Beleggingsproducten. Financiële geletterdheid kwam tijdens haar presentatie nadrukkelijk naar voren. Albuquerque lichtte haar plannen toe om burgers beter in staat te stellen weloverwogen financiële beslissingen te nemen.

Nieuwe Europese pensioenproducten

Op 22 maart 2022 trad de verordening voor het pan-Europees persoonlijk pensioenproduct (PEPP) in werking, waarmee een nieuwe vrijwillige EU-brede regeling voor pensioensparen bij verschillende financiële ondernemingen zoals verzekeringsondernemingen en IBPVs werd geïntroduceerd. Twee jaar later blijkt de PEPP echter niet aan de verwachtingen te voldoen: financiële ondernemingen tonen weinig interesse in het aanbieden van het product. Ook de EU-staatshoofden en regeringsleiders hebben dit probleem opgemerkt. In het voorjaar van 2024 riepen zij de Europese Commissie op om nieuwe pensioen- en langetermijnsparproducten te ontwikkelen.

In september 2024 publiceerde EIOPA [een werkdocument](#) over de toekomst van de PEPP. Hierin worden de oorzaken onderzocht waarom het product zijn potentieel niet heeft waargemaakt en worden voorstellen gedaan voor verbeteringen in de wetgeving. Het doel is om zowel aanbod- als vraagbarrières weg te nemen en zo de acceptatie te vergroten. Om de vraag naar het product te stimuleren, zou het automatisch openen van een tweede-pijlerregeling voor elke EU-burger die 18 jaar wordt of werken gaat, een belangrijke stap zijn, zo stelt EIOPA.

AI in de financiële sector

De Europese Commissie verzamelt momenteel input van belanghebbenden om een inzicht te krijgen in hoe en voor welke doeleinden AI-toepassingen worden gebruikt in de financiële sector. [De AI-wet](#), die in augustus 2024 van kracht werd, definieert twee risicovolle toepassingen voor de financiële sector: AI-systemen die worden ingezet voor het beoordelen van de kredietwaardigheid van personen en voor risicobeoordelingen en prijsbepaling voor levens- en ziektekostenverzekeringen. Daarnaast AI wordt ook gebruikt voor de communicatie tussen pensioenfondsen en deelnemers en pensioengerechtigden via chatbots en de optimalisatie van vermogensbeheer. Er is [een raadpleging van belanghebbenden](#) gehouden (gesloten op 13 september 2024) en samen met [de Europese toezichthoudende autoriteiten](#) en nationale bevoegde autoriteiten worden momenteel workshops georganiseerd waar bedrijven de kans krijgen om AI-toepassingen te presenteren die ze aan het ontwikkelen zijn.

De Commissie heeft nog niet besloten of er specifieke AI-regelgeving nodig is voor financiële instellingen. De uitkomsten van de raadpleging zullen bijdragen aan het opstellen van richtlijnen voor de toepassing van de AI Act in de financiële sector. Vanaf januari organiseert het Europees AI-Bureau [thematische webinars](#) rond vragen over de verwachte gevolgen van de wet voor burgers, bedrijven en overheidsdiensten in de EU en daarbuiten.

IORP Risk Dashboard

EIOPA heeft begin oktober 2024 haar driemaandelijks ['Risk Dashboard'](#) over IORPs gepubliceerd. Dit dashboard biedt een overzicht van de belangrijkste risico's en kwetsbaarheden binnen de aanvullende pensioensector. Uit de laatste editie blijkt

dat de risico's stabiel blijven en over het algemeen op een gemiddeld niveau liggen, hoewel er tekenen van kwetsbaarheid zijn door marktvolatiliteit.

Nederlanders in het Europees Parlement (2024–2029)

Na de Europese verkiezingen in juni 2024 hebben de Nederlandse Europarlementariërs hun plek gevonden in de verschillende parlementaire commissies. Tot tevredenheid van de Nederlandse financiële sector zijn zij goed vertegenwoordigd in de Commissie Economische en Monetaire Zaken (ECON) van het Europees Parlement. Deze commissie houdt toezicht op het economisch en monetair beleid van de EU, de eurozone, de bankenunie, de kapitaalmarktenunie en de naleving van de begrotingsdiscipline. Vanuit Nederland zijn Anouk van Brug (VVD), Dirk Gotink (NSC), Lara Wolters (GroenLinks–PvdA) en Auke Zijlstra (PVV) lid van de ECON-commissie. Bas Eickhout (GroenLinks–PvdA) en Gerben–Jan Gerbrandy (D66) zijn plaatsvervangend lid. Daarnaast behandelt de Commissie Werkgelegenheid en Sociale Zaken (EMPL) sociale zekerheids- en pensioendossiers. In deze commissie zitten Marit Maij (GroenLinks–PvdA), Brigitte van den Berg (D66) en Rachel Blom (PVV), terwijl Kim van Sparrentak (GroenLinks–PvdA) en Jeroen Lenaers (CDA) plaatsvervangend lid zijn.

Kapitaalmarktenunie (KMU)

Het concurrentievermogen van de EU

Mario Draghi, voormalig president van de ECB, kreeg van de Europese Commissie de opdracht [een rapport](#) te schrijven over het concurrentievermogen van de EU. Het rapport, gepresenteerd op 9 september 2024, biedt concrete voorstellen om de economische groei en het concurrentievermogen van Europa te versterken, met nadruk op de toenemende concurrentie van de VS en China. In *'The future of European competitiveness'* benadrukt Draghi dat er jaarlijks €750 tot €800 miljard extra investeringen nodig zijn om de economische crisis te boven te komen. Zijn bevindingen dragen bij aan de ontwikkeling van een nieuw plan voor duurzame welvaart en concurrentievermogen. Het rapport bevat actiepunten die naar verwachting hoog op de agenda van de nieuwe Europese Commissie zullen staan. Eén van de belangrijke aanbevelingen is de oprichting van een Unie voor Sparen en Beleggen, die voortbouwt op de onvoltooide Kapitaalmarktenunie. Door financiële diensten volledig te integreren in de interne markt, wil deze Unie niet alleen Europese spaargelden binnen de EU houden, maar ook extra kapitaal aantrekken van buiten de Unie. Dit rapport sluit aan bij [het eerdere rapport 'Much more than a market'](#) van Enrico Letta over de interne markt. Letta pleit daarin voor aanpassingen aan de veranderende wereldrealiteit en voor de oprichting van Spaar- en Investeringsuni. Beide rapporten zullen naar verwachting een grote rol spelen in het vormgeven van de strategische agenda van de EU in de komende jaren.

Europese Spaar- en Investeringsunie

Ursula von der Leyen heeft de eerdergenoemde rapporten ter harte genomen en de ontwikkeling van de Europese Spaar- en Investeringsunie aangemerkt als fundamenteel voor de nieuwe Commissie. Dit zou de ambitie van een interne markt voor financiële diensten een stuk dichterbij brengen. De portefeuille van Maria Luís Albuquerque heet dan ook niet voor niets 'Financiële diensten en Unie van Spaartegoeden en Investerings'. Als deze Unie er eenmaal is, zal ze naar verwachting aanzienlijke hoeveelheden particulier kapitaal aantrekken om de groene, digitale en sociale transitie te financieren. Dit project omvat de voltooiing van de bankenunie en de kapitaalmarktenunie, die beide zijn geïnitieerd na de wereldwijde financiële crisis. Zo wordt de KMU in 2025 omgedoopt tot een Spaar- en Investeringsunie.

Begin november 2024 kwam de Europese Raad in Hongarije bijeen om te overleggen over een nieuwe deal voor het Europees concurrentievermogen. Met [de Verklaring van Boedapest](#) hebben zij een breed pakket aan initiatieven gepresenteerd om de concurrentiekracht van de EU te versterken. Hiermee zetten de regeringsleiders in op een duurzamer, innovatiever en competitiever economisch model dat de weerbaarheid en groei van de Europese Unie moet versterken.

De staatshoofden en regeringsleiders toonden zich ook tevreden met de rapporten van Enrico Letta en Mario Draghi. Ze beschouwen deze als een stevige basis om ambitieuze stappen te zetten. Ze zijn het erover eens dat er snel vooruitgang moet worden geboekt richting een Spaar- en Investeringsunie, met als doel deze uiterlijk in 2026 op te richten. Deze unie moet leiden tot een interne markt voor kapitaal en de toegang tot financiering tegen lagere kosten vergemakkelijken, met name voor het MKB.

Solvency II

Herziening Solvabiliteit-II richtlijn en Herstel en afwikkelingsrichtlijn

In september 2024 keurde het Europees Parlement de definitieve teksten van de herziening van de Solvency II-richtlijn en de Herstel- en Afwikkelingsrichtlijn goed via twee corrigenda. De Raad bekrachtigde het triloogakkoord op 5 november 2024. Nu moet enkel nog de handtekening van de voorzitters van het EP en de Raad volgen, waarna de nieuwe teksten in het Publicatieblad verschijnen. De inwerkingtreding zal 20 dagen later plaatsvinden, met toepassing twee jaar na publicatie.

Herziening Solvabiliteit-II richtlijn

EIOPA heeft intussen verschillende openbare raadplegingen gelanceerd, zowel om de Commissie technisch advies te geven over de aanpassing van de gedelegeerde verordening, als om de benodigde teksten voor de Regulatory Technical Standard (RTS) en Implementing Technical Standards (ITS) aan te leveren die in het gewijzigde raamwerk zijn opgenomen. De eerste reeks van drie consultaties voor de aanpassing van de gedelegeerde verordening moet EIOPA in staat stellen de Commissie uiterlijk 30 juni 2025 van technisch advies te voorzien.

Het gaat om [een consultatie](#) over de mogelijke kapitaalsvereisten in de standaardformule voor investeringen in cryptoactiva, met als uiterste reactiedatum 16 januari 2025. De consultaties over het nieuwe proportionaliteitsraamwerk onder Solvency II en de kapitaalvereisten voor rechtstreekse blootstellingen aan gekwalificeerde centrale tegenpartijen (CCPs), zijn inmiddels gesloten. EIOPA moet de Commissie hierover uiterlijk 31 januari 2025 adviseren.

Wat betreft de RTS en ITS heeft EIOPA momenteel raadplegingen lopen, die duren tot 2 januari 2025.

- [RTS](#) over de macro-prudentiële analyse in de ORSA en het PPP.
- [RTS](#) over het liquiditeitenbeheersplan.
- [RTS](#) over de criteria voor de identificatie van sector brede schokken.
- [RTS](#) over ondernemingen die onder dominante of significante invloed staan of die op uniforme basis worden beheerd.
- [RTS](#) over relevante (her)verzekeringsondernemingen in de lidstaat van bestemming.
- [ITS](#) over de methodologie voor scenario's voor de best geschatte waarderingen van levensverzekeringsverplichtingen.

In 2025 worden verdere technische vragen van de Commissie aan EIOPA verwacht, gevolgd door openbare raadplegingen. Dit betreft onder andere een mogelijke herziening van de gedelegeerde verordening met betrekking tot de behandeling van securitisatieposities en de verwijdering van gegevens van het Verenigd Koninkrijk uit de kalibratie van kapitaalvereisten volgens de standaardformule.

In de rapporten van Christian Noyer (april 2024), Enrico Letta (april 2024) en Mario Draghi (september 2024) wordt aanbevolen om securitisatie opnieuw te stimuleren als middel om de kredietverleningscapaciteit van Europese banken te versterken, diepere kapitaalmarkten te creëren, de Europese spaar- en investeringsunie op te bouwen en het concurrentievermogen van de EU te vergroten. Naar aanleiding hiervan lanceerde de Commissie op 9 oktober 2024 [een gerichte raadpleging](#) over de werking van het EU-securitisatiekader.

Belanghebbenden worden gevraagd input te leveren over een breed scala aan onderwerpen, waaronder de effectiviteit van het securitisatiekader, het toepassingsgebied van de securitisatieverordening, zorgvuldigheids- en transparantievereisten, de definitie van openbare securitisatie, toezicht, de STS-norm, het securitisatieplatform en de prudentiële en liquiditeitsbehandeling van securitisatie voor verzekeraars, banken en bedrijfspensioenfondsen. Deze consultatie loopt tot 4 december 2024.

Herstel en afwikkelingsrichtlijn

Wat de Herstel- en Afwikkelingsrichtlijn betreft, zijn er momenteel geen consultaties gepland. EIOPA heeft echter een reeks online informatiesessies aangekondigd, die elk een specifiek onderdeel van de richtlijn behandelen. De eerste sessie vond plaats op 29 november 2024, waarin de algemene aspecten van de richtlijn werden besproken. De volgende sessies, die al zijn aangekondigd, zullen plaatsvinden op vier vrijdagen van 11.00 tot 12.00 uur:

- Recovery planning: 17 januari 2025.
- Resolution planning and resolvability assessment: 24 januari 2025.
- Identification of critical functions: 7 februari 2025.
- Reporting requirements: 21 februari 2025.

[Meer informatie en registratie.](#)

Prudentiële behandeling van duurzaamheidsrisico's

Op 7 november 2024, enkele maanden voor de deadline, heeft EIOPA haar rapport over de prudentiële behandeling van duurzaamheidsrisico's gepubliceerd. Het rapport is gebaseerd

op een mandaat in artikel 304c van de aanstaande gewijzigde Solvency II-richtlijn. Het verslag moest uiterlijk een maand na de inwerkingtreding van de wijzigingen worden ingediend.

Artikel 304c geeft EIOPA de opdracht om te onderzoeken of er mogelijkheden zijn voor een specifieke prudentiële behandeling van activa of activiteiten die aanzienlijk verband houden met milieu- of sociale doelstellingen, of die deze doelstellingen juist schaden. Daarnaast moet EIOPA de gevolgen van voorgestelde wijzigingen voor verzekerings- en herverzekeringsondernemingen in de EU beoordelen. In dit rapport, dat een uitwerking is van het bovengenoemde mandaat, beveelt EIOPA aanvullende kapitaalvereisten aan voor fossiele brandstof activa op de balansen van Europese verzekeraars, om de hoge risico's van deze activa beter weer te geven. De bevindingen zijn gebaseerd op een risico gebaseerde analyse van gegevens en bewijs, en houden rekening met de reacties van belanghebbenden uit eerdere openbare raadplegingen.

Het rapport bestrijkt drie verschillende gebieden:

1. het marktrisico van activa die blootstaan aan de klimaattransitie;
2. de impact van klimaatrisicogerelateerde preventiemaatregelen op de verzekeringstechnische risico's voor schadeverzekeringen, en
3. de behandeling van sociale risico's.

EIOPA beveelt een specifieke prudentiële behandeling aan voor de fossiele brandstof activa van verzekeraars, om de transitierisico's op te vangen. Het rapport wordt vergezeld door een feedbackverklaring.

Herverzekeren

Op 8 november 2024 lanceerde EIOPA [een openbare raadpleging](#) over het gebruik van risicolimiteringstechnieken door verzekeringsondernemingen in de gevallen van:

1. "mass-lapse" herverzekering; en
2. beëindigingsclausules van herverzekeringsovereenkomsten.

EIOPA beschouwt deze extra adviezen als bijlagen bij het eerder gepubliceerde advies over het gebruik van risicolimiteringstechnieken door verzekeringsondernemingen. De bijlagen zijn bedoeld om het advies uit te breiden naar deze twee specifieke gevallen.

- Om een volledig inzicht te garanderen, bevat de eerste bijlage verdere begeleidende elementen voor toezichthouders over de behandeling van "mass-lapse herverzekering". EIOPA streeft naar een grotere convergentie van het toezicht in Europa in het algemeen, en hier specifiek in het kader van het gebruik van herverzekering voor het ontwikkelen van risicobeperkende methoden. De bijlage behandelt de belangrijkste elementen van mass-lapse herverzekeringsverdragen, met name wat betreft de berekening van de Solvency II Standard Formula SCR, het perspectief van de cedant en herverzekeraar, de waardering van verhaalbare herverzekeringsbedragen en de berekening van de risicomarge.
- In de tweede bijlage worden specifieke voorwaarden van herverzekeringsverdragen besproken die betrekking hebben op beëindigingsclausules, welke de effectieve overdracht van risico's voor de berekening van de SCR in gevaar

Disclaimer

Alhoewel dit werk is opgesteld op basis van betrouwbare bronnen en nauwkeurig onderzoek, is ICODA European Affairs in geen enkel opzicht verantwoordelijk voor de informatie die is gepubliceerd in deze EU-nieuwsbrief.

ICODA is sinds 1991 actief op het gebied van Europese belangenbehartiging. Het kantoor is gevestigd midden in de Europese wijk van Brussel. Vanuit deze centrale positie verleent het bureaudiensten aan het bedrijfsleven, nationale en lokale overheden, NGO's, de Europese Commissie en Europese koepelorganisaties. Naast monitoring bestaat de dienstverlening uit advisering en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van European Affairs. ICODA adviseert haar cliënten over de te volgen lobbystrategie, de juiste timing van de lobby en de wijze van informatieverstrekking aan de Europese beleidsmakers. Deze nieuwsbrief is geschreven door Lodewijk Buschkens (ICODA European Affairs) en Lieve Lowet (Schuman European Affairs).

Research afgesloten op 27 november 2024.

Koninklijk Actuarieel Genootschap